

מדינת ישראל
הכנסת

ס. ב.

הדרשוקול גסי 2/ב

מיטיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה ביום ג',
י"א בחטון תשי"ז - 16.10.1956 בטעה 11.05.

נוכחים:

- חברי הוועדה:
- ס. פרסיץ - היו"ר.
 - א. אבריאל
 - ר. הקטין
 - פ. זואריץ'
 - ד. נצר
 - ר. צברי
 - א. רזיאל-נאור
 - א. תלמי

מוזמנים:

- ס. אבידור - המנהל הכללי במטרד החינוך והתרבות.
- י. שריד - המטנה למנהל הכללי במטרד החינוך והתרבות.
- ר. סטנר - היועצת המספטית במטרד החינוך והתרבות.

סדר-חיום:

- א. טאלות.
- ב. תשובות נציגי המטרד לטאלות ולהערות חברי הוועדה בקטר לסקירת המטרד על תחילת טנת הלימודים תשי"ז.

=====

היו"ר ס. פרסיץ:

פותחת את היטיבה.

א. תלמי:

אנו אלי במכתב שהמועצה האזורית גיוז שבאיזור זה נמצאים קיבוצים צעירים על הספר ואין הט יכולים להנות ממפעל ההסברה מאחר שקיימות הוראות שאינן מאפשרות להט להנות מכך - כך נאמר במכתב. האט יטנן הוראות כאלו ומה היסוד להן?

כן מונה לפני מכתב, אטר חתומים עליו 34 יטובים וביניהם דמונה ותל-ירוחם שאינם נהנים עד היום הזה ממפעל התזונה והטענה היא שהם עדיין אינם כלולים

16.10.1956

ט א ל ו ת.

א. תלמי:

בתקציב הסנה. עד מתי הם לא יתנו ממפעל שהם רטאים וזכאים לו?

ד. נצר:

מתוך החוזרים למנהלי בתי-הספר הנטלחים

על-ידי המנהל הכללי של המסרד יטנה

רטימת החופטים של המורות והגננות. טט יטנה הוראה האומרת,

כי על המורים והגננות לבוא בטעה 9.00 לעבודה לאחר יום הכיפורים. אם

הוראת זו היא בהתחשב עם הצום, הרי כפי שידוע לי טעות העבודה במדינת

ישראל מתחילים בטעה 8.00 ויטנן אמתות עובדות טאף הן אחרי צום

ואולכות בטעה 8.00 לעבודה. מדוע צריכים מוסדות אלה להיות

סגורים ולהפתח רק בטעה 9.00?

לדעתי, היה רצוי טאנו נברר בהזדמנות

מתן תחובות והזכויות של הארגונים הציבוריים טעה שהם מחזיקים

במוסדות ומרצונם מקבלים את פיקוחו של מסרד החינוך והתרבות?

מה מחייב את הארגונים, מה יכולה לדרוש מפקחת ממוסד ציבורי?

נדמה לי, כי טאלה זו דורטת הבהרה. למטל, אט גננת עובדת

במעון יום ועליה להיות בעבודה למחרת יום הכיפורים בטעה 9.00

והאגון טהוא בא-כות ההורים כלל אינו יודע על כך והוא עומד

בפני מצב מוזר טאמהות הביאו את יל יחן למוסד והוא עדיין סגור.

יט וגננת העובדת בגן של הארגונים

עוברת לרטת החינוך של הגנים הציבוריים ובכך היא עובדת למסרד

החינוך והתרבות - על ענין זה אין לי כל ערעור. אולם לדעת יט

לעמוד על מידת הקטר בין הגננת לבין הבעלות של אותו

ארגון טלו טייך חגן בו עבדה לפני כן. יט וגננת עובדת מספר

סנים בארגון מסויים ולפתע לפני פתיחת חליטודים הגננת עוברת

למסרד החינוך והתרבות. לי נראה טאט גננת עבדה במוסד מספר סנים

מוטלת עליה חובת הודעה מוקדמת לארגון. כן מהי מידת האחריות

של המסרד כלפי הארגון טבו עבדה הגננת? אט הארגון אינו רוצה

להעטיק את הגננת עליו להודיע לה חודטיים מראט. לעומת זאת

האט מותר לה לגננת להודיע לפני תחילת חליטודים טאין היא חוזרת

לעבודה? מה ההסדר בטטח זה?

א. רוזיאל-נאור:

בזמן האחרון יטנה תנועה בקרב התורים

נגד אגרות החינוך של העיריות, ובעיקר,

נתבע לתת תטובה עד היכן מותר לעיריות לגבות את האגרות, כי מצב

טפרי חליטוד הוא בכל רע: העיריה הטכימה לתת טפרי ליטוד לילדי

טכונות הדרום והילדים יכולים להטתמט בטפריים אלה רק בבית-הספר,

ובצפון - עליהם לטלם עבור הספריים. אני טכינה את הקוטי של

עיריית תל-אביב, אבל מה חוטב המסרד לעטות בענין האגרות ובענין

טפרי חליטוד?

מה טופו של הדיון בהטדרויות הנוער?

אטר לספרי חליטוד המוכרים והמטולצים

על-ידי המסרד - על טמך מה קובעים טפר ליטוד כמוכר ומטולק

וכיצד חוטב המסרד להפעיל זאט? מה תהיה הטיטה להכנת הטפריים

המוכרים והמטולצים על-ידי המסרד? האט המסרד חוטב ללכת בדרך

של הזמנת הטפריים מראט, או להקים ועדה טתבחן טפריים טוניים

טמתחבריים? מה יהיה קנה המידה? לדעתי, ענין טפרי חליטוד

צריך לעמוד בטדר-יומה של הוועדה.

היואר ט. פרטיץ:

האט המפקחות של המסרד רטאיות וזכאיות

להטיל על הארגונים זכריים טאין הן

מטילות על הגנים של המסרד? כידוע קבע המסרד לכל כיתה 4 טעות

16.10.1956

ט ט ל ו ת.

היו"ר ע. פרייז:

עזרה לכיתה מלאה בת 40 יל, בנות הספקחות וקובעות לארגונים 6
 שעות עזרה והולכות וסתאוננות על כך בפני ספק החאוז והוא פעביר
 מתהדרימות של הספקחות לארגונים. אבל על יסוד מה הן קובעות דברים
 אלה, האם החינוך שלהן קובע שהעזרה צריכה להיות 6 שעות? ואם כן
 הדבר מדוע יוצאים הגנים של משרד החינוך והתרבות מקופחים ושם אין
 נותנים עזרה של 6 שעות, ואם הניסיון אומר שיש לתת עזרה של 4
 שעות ולא יותר, מדוע להקשות על הארגונים המתנדבים ולדרוש מהם
 דברים כאלה ולהודיע לגנות מבלי לפנות לבעלות? דברים אלה מוזרים
 מאד ומאד לא במדר. או אם למשל בתקן יש כסירי לימוד
 שעבורם יש לשלם 200 פרוטות וההתייקרות דורשת 400 - 300 פרוטות,
 הרי דבר זה הוא בסביל כולם. אבל ספקחת לריכה לבוא
 ולדרוש יותר, כי זה מכנים אנדרלטוסיה בכלה עבודה. הן למעשה עובדים
 הארגונים בסקוסות הקטנה ביותר, ביטובי עוליה ובצורות. אולם נעזוב
 מקורות אלה, בכמה מסתמכים בתקציב הארגונים שיר כהל-אחי? הרי
 ההסתמכות היא מעטה ואחר-כך בנות הספקחות ודורשות מהארגונים לתקן
 דברים שונים. היה סקרה באחד פניני חברת עמידר והספקחת דרשה
 דברים שהיו צריכים לעלות באלפי לירות. כאשר הדבר הגיע לידי
 פניתי לחברה וביקשתי לברר את העניין וכאשר הם יצאו לתקן את הדברים,
 התיקונים עלו רק כמה מאות לירות והם יצאו מהכלים מדוע אין היא
 פונה אליהם ישר על-סנת שיתקנו זאת. לכן יש לדעת מהלי סמכות
 הספקחות? כדי שאפשר יהיה לדעת באיזה אופן יש לעבוד אתן.

אשר לוועדי ההורים - האם נתפרסמו

תקנות נוספות בקשר לזכויות ולחובות של ועדי ההורים? האם נתפרסמו -
 האם אפשר לדעת באיזה סקוס? כי אני לא קיבלתי דבר על כך עד היום,
 על יסוד מה באה הודעת שר החינוך והתרבות בכינוס ועדי ההורים
 בקשר לוועידת ועדי ההורים? האם משרד החינוך והתרבות מיפל בעניין זה?
 איך ייבחרו הצירים לוועידה זו? מהי עטוד על מדר-היום? בזמנו,
 כאשר גברנו את חוק החינוך הסמלכתי היה צורך להוציא תקנות לוועדי
 ההורים. לכן אני חפצה לדעת מה נשתנה וכיצד יכול השר להודיע
 שתיקרו ועידה? מה הסצב החוקי של העניין הזה? אולי היו הדברים
 בעתונות ספורסיים. על-כל-פנים אני חפצה לדעת מהו עניין זה?

מה הסצב עתה בסערכת השעות בבתי-הספר?

האם הוחזרו 2 השעות שהורדו משעות הלימודים? שעות אלה קויצו
 לפני שנתיים בכיתות א' ו-ב', האם הן הוחזרו? אבל פעל לכיתות א'
 שעות אלה לט הוחזרו, כיצד זה מתייטב עם תכנית הלימודים? באיזה
 אופן נוכל להסטיך בצורה כזו בעיקר ביטובי עוליה, ובעיקר אם זכינו
 עתה שלבתי-ספר אלה יש השנה סורים?

האם נוכל לקבל אינטורסניה על סערכת

בתי-הספר הגבוהים? אטנם אנו טיפלנו בחוק, אבל מה נעשה בעניין זה,
 מה התפתחותם של הסומדות הגבוהים, האם הם נהנים מהתיכת הסמלה בסנים
 אלה, האם חל שינוי בהוצאת לקראת השנה הבאה? ואם כן - על יסוד מה?
 האם תהיה לנו אפשרות לדון על הסצב הקשה לקראת השנה הבאה, או האם
 נמטיך באותה הדרך בה הלכנו עד היום הזה?

ג. הסטיון:

נתפרסמו ידיעות בעתונות החאוזרות אומנו
 לתקופת ה זרטיה בחינוך. נתפרסמה ידיעה
 שטנני החינוך הדתי הסוכר עוברים בסועבים ומסילתיו הורים ותלפידים
 בגד החינוך הסמלכתי-דתי. נדמה לי שיש למדוע את הדבר מוד מועד.

ה. זוטריז:

קיבלתי סכתב כהסלת חחינוך הסמלכתי-דתי
 בקרית שטובה. בית-הספר שם טובה 300
 תלמידים ואין לו מאור, ובעיקר טאחר שיש עם סמכות ביה הוא זקוק
 לכך מאד, ובבית-הספר הטני יש מאור. הייתי רוצה לדעת האם
 הסטוד יכול לספל בעניין זה?

16.10.1956

תשובות נציגי הסדר.

ב. ועדות נציגי המשרד:

י. טריד:

חברת-הכנסת תלכימאלה על החינוך הטרוב-
סקצועי - על כך כבר ניתנה תשובה
ויתקיים דיון מיוחד בוועדה זו. על-כל-פנים אנו מודיעים שיהיה
דיון מיוחד.

חברת-הכנסת הקטין שאלה אם נכון הדבר

המורים למלאכה מתגודים לחינוך הטרוב-סקצועי ומה כן הדבר -
מדוע? ובכן, אי-אפשר לוטר שמה מתגודים לחינוך הטרוב-
סקצועי ואי-אפשר לוטר דבר זה על כלל המורים למלאכה. אמל נכון
הדבר שלרבים מהמורים למלאכה ישנן הזנות טובות על אופי החינוך
הטרוב-סקצועי. כאשר יתקיים כאן הדיון על החינוך הטרוב-סקצועי
יוברר שמטרו החינוך והתרבות טרו התקטר לתכנית ספויית לכל
פרטיה ואנו לוטדיה עדיין את הדברים. יתקיימו דיוגים נוספים
גם כאן וגם בוועד החינוך, יהיה דיון על כך בכנס פדגוגי מיתקיים
בחנוכה. יהיה זה כינוס כללי של כל מורי הארץ שיהיה מוקדש לשאלה
הזו והשאלה הזו תוברר תוך כדי טיפול בענין זה. כן יזנו עמה
בארץ אורח סחוף-לארץ שחקר את הענין בהולנד ועל יסוד התרבותו על
הבעיה כאן הוא יציע את הצעותיו.

כן שאלה חברת-הכנסת הקטין בקטר

לתקציב הפיתוח והיכן בוניה בארץ ומה בוניה - אנו ימול כאן
לוטר דברים כללים: בשנת 1956/7 הזרימה המכסלה יחד עם המוכנות
למעגל הבניה של סכנים לבתי-הספר סכום שהוא לטעלה ס-4.000.000 ל"י,
לפי החלוקה הבאה: 1.600.000 ל"י - ישנה קרן מטרופט עם ספרד
העבודה אשר בה אנו משתמפים בסך של 800.000 ל"י ומטרוד העבודה
ב-800.000 ל"י; בתקציב הפיתוח הרגיל ילנו הקדטנו לבניגים
לבתי- הספר בערך סכום של 500.000 ל"י, מזה 350.000 ל"י כהלואות
לרשויות המקומיות. סמותו הכסף של תקציב הפיתוח לקחנו כסף
להקמת המגנים לביתות הטרוב-סקצועיות, בערך סכום של 200.000 ל"י;
כן העדנו לרשות הקמת סבנים 1.000.000 ל"י סטפעל הפיפ; כן הקיטנו
עוד קרן מטופת עם סטרוד העבודה להקמת סבנים בטושבי העוליה ולבתי-
ספר מזוריים. לקרן זו הכנסנו סכום של 400.000 ל"י יחד עם סטרוד
העבודה; הסוכנות - לפי אודן שלי, כי אין לנו ספויים פדוייקה
ספוי שהיא טרו סיכפה את הסכומים שהקציבה. היא הקימה בתי-ספר
בחהל לכיס ובמענך ובמספר טושבי עוליה בודדים. אנו מודיעים את
המכנות הסוכנות בפניטוח של 500.000 ל"י. יוצא מלפיה, כי אנו אנו
מפכט את הספרים הללו אנו מגיע לסכום של 4.000.000 ל"י, זהו
כין הסמלה בחלקו המריע שבא מסקורות מרכזיות. כמותן מזה סחוף
לכסף אומו גייטו הרשויות המקומיות שאף הוא ספתיכס בהרבה מלינוני
לירות. ישנן רשויות מקומיות שלוו כספים בחברות טובות וישנן
רשויות מקומיות שחתמו כבר הסנה על הלואות. זהו היקף הבניה של
הטבה והוא אינו כה קטן, אם כי תקציב הפיתוח הרגיל שלנו הוא
מזופצם לאר. בתוך הסכום של 4.000.000 ל"י טפון בקרבו סכום של
1.100.000 ל"י על חטבון טנת חכספיים הבאה 1957/8. זה כבר
כ-4 שנים שמתגלגל 1.000.000 ל"י טשנה לשנה ובתכניות הבניה
הדבר הוא גם טכעי, כי הביצוע אינו הולך יחד עם שנת הכספיים.
אם חברי הוועדה יראו אוכל למסור לכם רשימה מפורטת על כך. אולם
במך-הכל בשנת 1953/4 הוצא כבר סכום של 8.114.000 ל"י, אשר כולל
הקמת סבנים בהתיטבות החקלאית. הוותיקה והחדשה.

חברת-הכנסת רזיאל-באור שאלה בדבר

האודפים בתקציב מהטבה לעברה - במך-הכל היו עודפים לא גדולים.
היו לנו 308.000 ל"י. סכום זה הצטרפ הפעיפיה רבים אנו מתקציב
של קרוב ל-50.000.000 ל"י, הרי סכום של 300.000 ל"י הוא קטן.
את עיקר הסכום הזה העברנו לסעיף בדק בית וטיפויים בבתי-הספר
המוחזקים על-ידינו.

ט. חידושי:

חברת-הכנסת הקליין מטלה בדבר יפרי
ליכוד לפי ערכים הערביים - מחוי
כבר נמצאת עבודה רבה בעד בשטח זה. הוצא ספר מקראות - זהו אחד
הדברים החיוניים ביותר. מקראות מלה הוצאו בהדרכה הממלכתית לחינוך
הערבי בסדרנו. הם חוברו ויצאו לאור על-ידי קבוצת מורים בחברת.
מלה הן המקראות בערבית לכיתות א, ב, ג ו-ד. קבוצת מורים
אחרת הכינה לדפוס ספר מקראות אחר לכיתה ה'. ספר זה כבר נבדק והוא
יבא לאור על-ידי מנהלים ערביים. מקראות לכיתות ו, ז ו-ח הוצא
לאור לפני כשנתיים על-ידי בן זמב בצורת אנטולוגיה ליצירות הערביות.
מלה הם יפריים לבתי-הספר היסודיים. כן הוציאה המחלקה לחינוך הערבי
אנטולוגיה ליצירות הערביות בשירה ובפרוזה לבתי-הספר החינוכיים -
זהו חומר חשוב לבחינת הבגרות הערבית והספר עומד על המה
גבוהה בעד.

כן הוצא ספר לימוד למכע על-
ידי המחלקות הסוריות, הספרד והסתדרות העובדים. הלימוד נעשה בורה וסורה
ערביים. ספר זה הוא לכיתה ד'. עתה ביניה יפריים לכיתות האחרות.

לפני 3 שנים יצא לאור ספר לורים
למרחות ישראלית. ספר זה חובר על-ידי מורה דרוזי ויועציהם, ספקחים
ומנשי המחלקה לחינוך הערבי, - מלה הם המפרים שיצאו לאור.

עתה נמצאים בהכנה לדפוס ספר קריאה
וספר למרחות ישראלית לכיתות ג', ד', ו-ה לבתי-הספר. זה הספר הוא
מורה ערבי. הספר נבדק על-ידי מנשי המחלקה לחינוך ערבי. זהו ספר
ורה שחילר גם ספר קריאה וגיאוגרפיה לכיתות ד' ו-ה לבתי-הספר
היסודיים.

ישנה סורת ספרים לאורם לחינוך העברית
גבול-הספר הערביים. המפרים חוברו על-ידי שני מחברים ערביים בהוצאת
הממשלה וזיתנה להם הדרכה פדגוגית וקצת עזרה כספית. יפריים מלה
נמצאו בהתלהבות בבתי-הספר הערביים. כן יצאו לאור 3 ספרות ויפרי
דקדוק עברי בשני חלקים. נמצאים כיום בידי הספקחים על המלה לחינוך
הערבי יפרי לימוד אחרים שיכולים להוציאה לאור תוך 3 - 2 שנים.

י. מדיניות:

מסרתי, כי את רוב הכסף של 300,000 לאי
העברנו למעוף אחד: בדק בית בגנים
ובבתי-ספר מוחזקים על-ידינו. כל שטר הכסף חולק בין הילדים
הסובלים בהם בתגלה צורך להסקיע כמה אלפי לירות. אין היתור כמון
במכרזים גדולים. כמידה שזו היתה העברה בתוך המעוף הלימודי - הדבר
נעשה בהסכמת המוצר; במידה זו היתה העברה למעוף למעוף - זיתנה
לכך הסכמת ועדת הכספים של הכנסת.

חברת-הכנסת סגורי-כהן מטלה בדבר חידושי
שכריך להיות אחיד לגבי כל בתי-הספר מפני שהיו מקריים בה ורות דרשו
לקנות חוברות שונות - ציוד אחיד בכל בתי-הספר למ. היתה מן טעם
ובטח לא יהיה ולא מליכפת לנו עם מילה שהוא בית-ספר עולה לל הנורמה.
לגבי בתי-הספר החינוכיים - הלימוד יכולים להתערב במסגרת זו. מולם
אין דבר כזה שמורה פוטל ספר לימוד שהעיריה נתנה.

חברת-הכנסת בברי מטלה בדבר ערביים כדי
להכסיר את הגנות שעברו להורטה - בדרך כלל מנו טעם ים הגנות בחינות
מלומדים. גנות שנכנסה להורטה הפכה להיות סורה בלתי נהי מת ומנו
המקומות החינוכים בפתורדיקה של ההורטה בכיתות הנמוכות א' ו-ב',
הדתה היתות המלה - זוהי בחינה אחת. כן מנו המקומות המלינה בהפרטים
שישנו בין הבחינות של בתי-הסדר לגנות לבין בתי-הסדר לורים, למשל,
המלה בתוך ובעוד ספר מקצועות. מולם בעיקר בדרך הן להכיר את
המלומדים הנורמות הדיקטיקה והמתודיקה של כיתות מלה. מולם לי, כי
במלומדים היה קורס מיוחד לגנות שכבר עברו להורטה והן ספקירות

144

לכחינות הנדרסות.

עצמן

חברת-הכנסת צברי סאלה כיצד הכסירו

את המורים לכיתות הטרומ-מקצועיות - לפי טעה אין מוסדות הכסרה מיוחדים למורים כאלה. במידה שרשת הכיתות הטרומ-מקצועיות תתפתח זה יחייב אותנו להקים מוסדות נדרסים על-מנת לא כסיר מורים אלה. חסנה פתרנו את הסאלה בצורה זו: בימי החופס גוייטו מורים סקיבלו איזו סהיא הכסרה מזרזת מתוך הנחה שחם ימטיכו להסתלם תוך שנת הלימודים. ישנה תכנית שבכל חופס ישלימו את ידיעותיהם, בעיקר, בסטח הפדגוגי. מורים אלה יכנסו לעת עתה לעבודה.

כן סאלה חברת-הכנסת צברי מה בדבר

ההסארות בהתאם לחרים המגיעים - בסוף שנת הלימודים תסמו נהגו בתי-הספר בהתאם להוראות שלנו ומספר הנסארים לסנה נוספת או שנתיים נוספות פחת במידה ניכרת. עתה עומדת בפנינו הסאלה, והמזכירות הפדגוגית תצטרך לטפל בכך, מתי מידת העזרה סאנו צריכים להגיס לילדים אלה בבתי-הספר על-מנת לחקל עליהם את הלימודים ולהפחית עד כמה סאפטר את מספר הילדים המסגרים, עדיין אין בידינו הסיכומים של שנת הלימודים תסמו. אולם בסנת תסמו היתה הפחתה ניכרת סאד.

חברת-הכנסת פרסיץ סאלה מדוע לא נמסר

בסקירה דבר על הגנים ועל יסוד זה רצתה להסיק מסקנות סונות. אמנם דוקטור אבידור לא התעכב על הגנים, אבל לא היתה זו אפילו סכחה פרוידיסטית. אני רק יכול למסור לכם, כי הסנתון של הסנה באוכלוסיה היחודית, לפי הידיעות של לסכת הסטאטיסטיקה, הוא בערך בן 44.000 ילד יחודים. מתוך זה יש לנו כבר תוצאות ריסום של 36,350 ילד, כלומר, למעלה מ-80% של הסנתון. אבל תוצאות אלה הן רק עד למועד פתיחת שנת הלימודים. כלי כל ססקנוספו בחודס האחרון עוד ילדים שהגיעו עם העליה. כן אנו צריכים להביא בחסכון שבסנתון זה ישנם ילדים סאינם מגיעים לריסום, כי יש ביניהם בני 5 סכבר לומדים בחדר ויסנם אחרים סכבר הגיעו לכית-ספר סאחר סאצל העוליס קסה לדעת על הגיל המדוייק. לפי המספרים סיסנם בידינו ואני מניח סלפי אלה מיגיעו לידינו לא תהיה כל סאלה של ילדים סלא יגיעו לגן-הילדים הרסמי.

בדרך כלל נפתחו הסנה גני-הילדים בסעה

שנפתחו בתי-הספר, כלומר, ב-2.9 - זה היה ברוב המקומות. ישנו מספר מקומות בהם הגנים לא נפתחו עד היום. לנו יש ידיעות על 20 מקרים כאלה, כי כבר עתה ישנו מחסור בגננות. אמנם מסתובבות למעלה מ-100 גננות, אבל אינן פותרות את הבעיה של אותן הגננות החסרות בצפון ובדרום, כי גננת הגרה בתל-אביב אינה מוכנה ללכת לגן הנמצא אפילו ברמת-הסרון. לכן התנהל סטא-ומתן חדט עם חמטה הכללי סיתן לנו מכסה סניה של גננות ומורות צהאל והבטיחו לתת לנו תסוכה ביום א'. אולם מחסור זה ילך ויגדל, כי העליה זורמת לארץ. במקרה ונקבל תסוכה סלילית מהמטה הכללי יהיה המצב רציני למדי. אמנם סכחינה כללית המחסור בגננות מהווה אחוז קטן, אבל קסה הדבר בסכיל כל ילד סאינו מקבל את חינוכו. בעיקר חסרים מורים בצפת, במקומות אחרים חסרים מנהלים, למשל, בקרית סמונה חסר מנהל לכית-ספר בן 30 כיתות.

חברת-הכנסת פרסיץ סאלה על בתי-הספר

תמיוחדים - אני מתאר לי שבסקירה לא יכלו להקיף את כל הבעיות. פתחנו הסנה כ-60 כיתות מיוחדות נוסף על אלה שהיו. 60 כיתות אלה מקיפות בערך 1200 - 1000 ילד, כי חתקן הוא 20 ילד לכיתה. בסך-הכל ישנם בכיתות המיוחדות 6188 תלמידים. גם בענין זה של החינוך המיוחד אנו יוסכים עתה על הסדוכה ורוצים לבדוק את כל הסיטה שלנו.

16.10.1956

תשובות נציגי המטרד.

י. סריד:

מפני שכאן הענין לא כלשכך פסוט ויט לדעת באיזה דרך לעבוד, האט יט ללכת בדרך של פתיחת כיתות מיוחדות נוספות ללא כל הגבלה וכל ילד מפגר, או ילד שנראה כמפגר בעיני המורים, או אפילו בעיני הנוכחים יט להכניסו לכיתות אלה. אזי יטנה סכנה הקטורה בהרכב האוכלוסיה ופיצולה לעדות מצד אחד, ומן הצד האחר המרחק הרב שיטנו ברמת בין העליה החדשה והוותיקה יכול להביא לידי כך שזביע כתם מסויים על עדה מסויימת, או על עדות, או על העליה החדשה. למשל, בבית-ספר גדול אחר אנו מקימים סט כיתות הומוגניות, אט יטנו סט 3 כיתות ג' נפתחת כיתה אחת לילדים שהט על הגבול וסאותם צריך ללמד על-פי דרכם ויכולתם. 99% של אותה כיתה היו מבני עדות המזרח. באותו בית-ספר היתה התקוממות מצד ההורים ומצד הילדים שהט קוראים לילדים המפגרים וסטמבליס. אט אנו נפתח את הספר לכל הילדים שהט על הגבול אינני יודע לחיכן נגיע, לכן אנו עוד נבקר מה צריכה להיות הדרך? אמנם אנו פותחים כיתות לחינוך המיוחד, אב מתוך הגבלה מסויימת.

חברת-הכנסת פרסיץ שאלה על בתי-הספר

לנערים עובדים ומדוע לא נמטר על כך דבר בסקירה - על בתי-ספר אלה נדע רק בעוד שבוע או שבועיים, כי את הכיתות לנערים עובדים לא פתחנו במכוון לפני החגים. בתי-הספר בערים נפתחו בזמן, אבל ברחבי הארץ במקום שאין לנו מורים קבועים הסתדלנו לפתוח את בתי-הספר אחר החגים, אנו מתכננים בחודש הבא גיוס תלמידים לבתי-הספר לנערים עובדים. לאחר שנגמור את תכנון המבצע - נודיעכם.

עתה אני מוכן להסיב על מספר שאלות

שנסאלו היום. חברת-הכנסת תלמי שאלה בקשר לתזונה בדימונה ומקומות אחרים - מכתב כזה נתקבל מחבר-הכנסת חזני והוא פנה לטר בקשר לכך. עניתי להבר-הכנסת חזני, כי מתוך אותה רשימת מקומות בהם אין תזונה בחלק ניכר מהמקומות הענין טודר ונבטוכם גם דימונה. בחלק מהמקומות עדיין לא טודר הדבר מפני שבאמת חסר לנו תקציב. למעטה כבר אוכלים כל הילדים טצריכים לאכול בהתאם לתקציב. אולם כיון שיטנם ילדים טצריכים לאכול והם מחוץ לתקציב - מתנהל עתה מטא-ומתן עם מטרד האוצר ואנו מקווים שהענין יסתדר.

שאלה

חברת-הכנסת נצר/בקשר ליום הלימודים

למחרת יום הכיפורים - התחלת הלימודים בטעה 9.00 למחרת יום הכיפורים, בדבר זה הוחל עוד בימי הוועד הלאומי ונוהגים לעשות רווח בין קודט לחול.

כן שאלה חברת-הכנסת נצר בקשר לחובות

ולזכויות של הארגונים הציבוריים הטונים - הגנים של הארגונים הטונים מוכרים על-ידינו. אגב, לא כל גן הוא מוכר, בזמנו פרסמנו את רשימת הגנים המוכרים. היה זה בתקופת הזרמיט כאשר כל זרט הגיש לנו את הרשימה שלו. אולם עתה הסתנו הדברים ונצטרך לפנות לכל ארגון ולבקט מהט רשימת הגנים שהט מקיימים, ובמידה שיטנו פיקוח, תפורסט רשימה חדשה של הגנים המוכרים כגנים רשמיים.

הפיקוח על הגנים איננו מוזמן, אלא

מחובתנו לפקה. המפקחות, במידה והן מגלות ליקויים פה וטם מחובתן לבקט את הבעלות לתקן את הדברים. ההכרה בגנים היא באלה שמקבלים ילדים כגיל חינוך חובה. אבל גן שמלכתחילה מודיע, כי אין הוא מקבל ילדים כאלה - איננו זקוק להכרה. הוא צריך להרסט אצלנו כגן על יטוד פקודת החינוך מסנת 1933. אולם המפקחות במידה והן מגלות ליקויים, הן רטאיות לפנות לבעלות ולבקט את תיקתם. אטר לטאלה אט המפקחות מפריות בדריטותיהן - אני רוצה לנחט אתכם ולומר כסט שהן תובעות תיקונים מהארגונים הן מופיעות כתביעות גם אלינו והן עובדות מטרד החינוך והתרבות. הכל כאן מכירים

י. שריד:

את החומר האנוטי של המפקחות והן מסורות ללא גבול וכל ליקוי קל נראה בעינייהן כליקוי גדול. הן נלחמות גם בנו ואינני כועס או מתמרמר ונותן את אשר אנו יכולים לתת. בלי ספק הן לוחצות גם על הארגונים, ומתוך ידיעתי, הן גם מסיגות את שלהן ברוב המקרים וכבר זה טוב גם לארגונים.

מהן ההגבלות? אם המדובר בתנאים פרופסיונליים, הרי מרכז הסתדרות המורים קבע לו הנחת יסוד שכל התנאים הפרופסיונליים המקבילים במדינה יש לדרוש אותם מכל בעלות אחרת. הוא דורש אותם בכל תוקף, הן לגבי דרגת המסכורת, חופס וכל אותם התנאים שהמורים רכסו ברשת הרשמית ולמפקחות אין מה לומר בענין זה. במקרה של העברת גננת מבעלות הארגון לבעלות המדינה - לדעתי, חייבים לקבוע מספר סייגים. יש להכנס במשא-ומתן עם הסתדרות המורים ולדרוש מהם להודיע על פיטוריהם של מורה. ההגיונות מחייבת שמורה העומדת לעזוב את העבודה תודיע בזמן לארגון כדי שזה יוכל לחפש עובדת אחרת. אני מטוכנע שמרכז הסתדרות המורים יקבל דבר זה. אזי יש לקבוע הסדר עם המפקחות שאם המפקחת מציעה גננת לגן אחר, עליה לדעת עם הגננת הודיע בזמן לארגון בו היא עובדת. - בדברים אלה צריכים להקבע סייגים יחד עם מרכז הסתדרות המורים.

המפקחות דורשות גם מאתנו 6 טעות עזרה לגן והן טרט הטלימו עם 4 טעות ורסאיות לדרוש מהארגונים ומהרשויות המקומיות המקיימות גנים רשמיים.

חברת-הכנסת רזיאל-נאור העלתה את שאלת אגרת החינוך - עתה מקיים משרד החינוך והתרבות ועדה בין-משרדית, אשר בה ישתתפו משרד הפנים, משרד החינוך והתרבות ובהסתתפות חבר הטלפון המקומי על-מנת לדון בכל הפרטה של אספקה מרוכזת. ועדה זו תציע את הצעותיה לקראת שנת תשי"ח ותביא אותן בפני הסר ואנו נראה כיצד יפול דבר. המסבר הוא בעיקר בתל-אביב. יש לנו ידיעות שחיפה גבתה על חשבון האגרות 93%. בתל-אביב ההורים אינם מסלמים. אמנם תל-אביב מטפחת ספרים ומכסירי לימוד זה שנים רבות ושנים רבות הם לא טילמו לעיריה מצד אחד, ומחצד האחר - ההורים חוטבים שמחובתה של העיריה לתת זאת ועתה נכנסת העיריה בגרעונות של אלפי לירות.

חברת-הכנסת הקטין סאלה בקשר לאנשי החינוך הדתי המוכר המסיתים הורים נגד החינוך הממלכתי-דתי - אין זה דבר חדש ואינני מתפעל מזה. ישנם מקרים שקוראים לכך הסתה וישנם מקרים שקוראים לכך תעמולת או הטבות. אולם ידוע שיסנם עתה בארץ גופים שאינם נכנסים לקטיגוריות אלו שאנו רגילים להן. אנו יודעים שיש חינוך ממלכתי-דתי ויש חינוך דתי מוכר של אגודת ישראל. עתה קיים ארגון של בחורי ישיבת הנקראים אהבר פעילי החינוך התורתי. בחורי ישיבה אלה באים מכני-ברק ואינם מסתייכים לכל ארגון פוליטי. הם פראים ופועים במקום מטויים ועושים את אשר עושים. בזמנו היו מנהלים תעמולת, עתה הם פותחים בית-ספר בלי כל תקציב. בסני מקומות בצפון הופיעו בחורים אלה והחלו בגיוס תלמידים. הם לוקחים מכל הבא ליד. במקום אחד הנסיון לא הצליח, כי היו להם מעט מאד תלמידים, ובמקום אחר מודיעים לנו שבית-הספר קיים. היום קיבלתי אישור מהטר לסגור את בית-הספר הזה, ויתכן שתופיע מטרה ותסגור את בית-הספר ואתם תקראו בעתון שאין נוהגים ליהודים ללמוד תורה. מקרה אחד היה לנו בבאר-טבע שעסקנים מאגודת ישראל פתחו בית-ספר והצליחו לגייס מאות תלמידים תוך חודש ימים. את התלמידים הם הוציאו באורח בלתי חוק מבית-הספר הממלכתי-דתי. הם ביקשו מאתנו שנכיר בבית-הספר הזה וכמובן שאנו לא נכיר בו. אנו עומדים לסגור וכאן הענין לא כל-כך פשוט, יכול להיות שתהיינה הפגנות.

16.10.1956

תשובות נציגי המשרד.

י. טריד:

חבר-הכנסת זואריץ' שאל בקשר לחטמל בקרית טמונה בבית-הספר הממלכתי-דתי - אינני יודע אם התקינו כבר חטמל בבית-הספר הממלכתי, יכול להיות שכן. זהו בית-ספר מוחזק אם כי יש בו מועצה מקומית. אולם במידה ויהיה לנו תקציב נעשה זאת עוד השנה.

חברת-הכנסת פרטיץ' שאלה אם נתפרסמו הוראות נוספות לוועדי ההורים ועל ועידת ההורים - אין תקנות נוספות. אבל נדמה לי, כי בהוראות לבתי-הספר ישנו פרק אחד בקשר לבית-הספר והכית' וטט דובר על חובת המנהלים להקים ועדי הורים בבתי-הספר, על זכויות ועדי ההורים ועל הקטר בין הכית לבית-הספר. עתה פועלים בהתאם להוראות ההן אטר לוועידה היא אינה נקראת על-ידי משרד החינוך והתרבות ועל ההורים המרכזי החליט לכנס ועידה לפי שיטת בחירות שהוא יקבע לעצמו ולא אנו. הם ביקשו מהשר להסתתף בוועידה זו והשר הכיע את הסכמתו להופיע.

מ. אבידור:

קרן ההנחות לבתי-הספר התיכוניים - קרן זו הועמדה על סך של 250,000 ל"א. הסכום כולו בא מן הממשלה. איגוד בתי-הספר התיכוניים הציע שקרן זו תהיה מורכבת מסלוטת מקורות: הרטויות המקומיות, ההורים והממשלה. אולם הרטויות המקומיות שוענות, ובצדק, כלומר אותן הרטויות המקומיות שיש בהן חינוך תיכון שהן מגדילות את תקציבהן ונותנות, במילא הנחות להורים שאינם יכולים לשלם ואינן יכולות לתת סכומים לקרן זו.

מדוע לא יתנו לבתי-הספר התיכוניים לתמרון בסכומים אלה - הקרן היא למיעוטי אמצעים. ישנו בית-ספר אחד שמספר תלמידיו קטן ומספר ההורים הנזקקים לעזרה הוא גדול יותר. לכן קבענו שכל בית-ספר יקים ועדה המורכבת ממנהל בית-הספר או המחנך, בא-כוח ועד ההורים, בא-כוח העזרה הסוציאלית והם ימציאו לנו רטימה, אשר נבדוק אותה לפי עקרונות מסויימים של הוועדה שלנו ונטמוך על בית-הספר בהגטת ארטימה.

אטר להוראת הצרפתית ותחצעה טמן הראוי היה להתחיל בלימוד הטפה הזו כבר בבתי-הספר היסודיים - ישנם בתי-ספר יסודיים המלמדים צרפתית, בתי-הספר של אכל ישראל חברים. אנו הודענו, כי לבתי-ספר אלה אפשר להרסט מכל העיר ולאן דווקא מאיזור מסויים. אולם לפי טעה איננו יכולים להנהיג את הטפה הצרפתית כל עוד מלמדים בבתי-הספר התיכוניים אנגלית. נוסף לכך קיימת שאלת הכסרת מורים בטפה זו. ישנו עתה מאמץ בארץ להכסיר מורים לצרפתית. כן אין כאן הכוונה לגרס את האנגלית ולהכניס את הצרפתית. הגיטה שלנו היא פדגוגית ולאומית, כי יש חטיבות רבה להכרת התרבות הצרפתית, כשט טיטנה יהדות גדולה הדוברת אנגלית כך ישנה יהדות גדולה הדוברת צרפתית.

רטיוות ההוראה הזמניים בבתי-הספר התיכוניים תוקפם לטנה אחת. אנו נחדט רטיון זה אט יהיה צורך בכך.

טרט קבענו מועדים לבחינות המילואים למורי בתי-הספר התיכוניים ואף לא תכנית טופית, כי מתנהל מטא-ומתן ממוטך ביחט לתביעות. ועדות הבוחנים שתקבענה את התכנית צריכות להיות מטותפות למשרד החינוך והתרסט ולאונברטיטה. אמנם באופן עקרוני נקבעו הדברים, אך רביט מאנטי האונברטיטה אינם בירוטליט עתה, כי טנת תלימודים נשתאת רק באודט הבא ואז

16.10.1956

תשובות נציג המשרד.

מ. אבידור:

נקבע את המועד. דבר אחד ברור והוא: אותם המורים שיט להם רשימות זמניים וזו לתת שנת ההוראה החמישית, נבחן אותם ויהי מה. באשר קבענו בחטכט שמורה החייב בכחידנות ואם הוא מלמד 5 שנים מותרים לו על הכחידנות האלה.

חברת-הכנסת רזיאל-נאור שאלה כדבר

העברת תכנית הלימודים מכית-הספר העברי לבית-הספר הערבי, האם אין הבלל ברמה, האם אפשר להעתיק זאת? למעשה אין זו ההעתיקה מדויקת, כי אז היינו גומרים את התכנית מזמן. בהוראת הלשון העברית, הערבית, היסטוריה וגיאוגרפיה יהיו הבדלים ועל כך אנו עובדים. תהיה זו התאמה. הוא הדין לגבי תכנית הלימודים בבתי-הספר התיכוניים. 4 מתוך 6 המקצועות בכחידנות הנגרות - מתמטיקה, אנגלית, פיסיקה, חימיה, טבע או ביאולוגיה - הם אותם המקצועות רק בלשון הערבית.

אשר לנציגת גני-הילדים במזכירות

הפדגוגית - אילו היינו רוצים לתת נציגות לכל שטח בחינוך היינו צריכים להגדיל את המזכירות בעוד כמה וכמה אנשים, כי לא נתנו נציגות לחינוך המיוחד, להכשרת מורים ולחינוך המסלים. אבל לא זוהי המטרה. המטרה היא שלאנשי המזכירות הפדגוגית ישנה זיקה והבנה בעניינים רבים וכאשר ידונו על החינוך המסלים פעם או 3 פעמים בשנה יזמינו את מנהל היחידה הזו. כן הדבר כאשר ידונו בגני-ילדים. אולם הזכירו כאן את הגברת פיינסגליק - לא הייתי ממנה אותה, כי המזכירות יושבת 3 ימים בסבוע ולא היתה יכולה לעבוד. אין גן-הילדים מקופח בכך.

חברת-הכנסת פרסיץ שאלה מדוע לא הזכרתי

את בתי-הספר המיוחדים ואת בתי-הספר לנערים עובדים - אינני יכול להקיף את כל הסטחים, כי זהו ענין לסעות. אני מסתדל לתת עובדות היוצרות בעיות חדשות. אבל אין זה אומר שבגן-הילדים לא קיימות הבעיות שהיו.

אשר להטכלה הגבוהה - הוועדה לענייני

ההטכלה הגבוהה בראשותו של מר דוד הורוביץ מטפלת בבעיה הזו מחוץ לאוניברסיטה ולטכניון. היא שמעה עדויות של כל המעוניינים בבעיה ובוודאי תוך שבועות אחדים תסכם את מסקנותיה ואז אולי יחליט שר החינוך והתרבות. לעשות בענין חוק ההטכלה הגבוהה הנמצא בסדר-היום של הכנסת. אשר למסמעות התקציבית - כל עוד לא יהיו בפנינו המסקנות, לא נכניס כל שינוי. אולם עד אשר הענין יגיע לדיון עוד תהיה טהות בענין זה.

כן שאלה חברת-הכנסת פרסיץ כדבר תכנית

החידושים לסמינרים - הגענו לכלל דעה שהכשרת מורים וגננות זהו ענין ל-3 שנים. אבל עד אשר נוכל לעשות כן, אנו מוסימים 3,5 חדשים ובגביר במיוחד 3 עניינים: (1) הכשרות; (2) כל העניינים הנוגעים לתודעה היהודית-ישראלית; (3) התאמת הכשרתם של המורים ליטובי עוליים. עתה אנו עובדים על המקצועות הטובים.

עתה אענה על השאלות שנשאלו היום.

חברת-הכנסת תלמי שאלה בקטורליחם בין מינהל ההסכרה והקייבוצים הצעירים - אני מוכן לענות על כך תשובה חלקית. אני יודע שניתנה הוראה על-ידי השר לתת העדפה, כלומר, פרוטקציוניזם מוחלט ליטובי העוליים. מתוך זה נובעות מסקנות סליליות. אבל אם חברת-הכנסת תואיל להעביר לנו את המכתב נוכל לטפל בו.

מ . אכידור:

אשר לוועדת תנועות הנוער - עד כמה שאני יודע מאז הסבוע האחרון לא נתקיימה ישיבה ואפשר להבין זאת, כי יוטב-ראט הוועדה הוא גט טר הבטחון.

מהי הסיטה להכנת ספרי לימוד - קיימת ועדה מרכזית של המזכירות הפדגוגית. כידוע לכט למזכירות הפדגוגית יטבן ועדות מטנה רבות למקצועות הטובים. כל ספר לימוד נמטר לקריינים, לפחות טנים, האחד שמטפל בצד הלשוני והאחר - בצד המדעי. אתמול התקיימה פגישה במטרדנו בין טר החינוך והתרבות ואחדים מעובדי המטרד לבין התאחדות המואלים והטר הטביר, כי המטרד איננו יכול להחילף למואל. אולם יש להוציא מן חסוק את הספרים הפסולים. הדבר נובע מכך שבידי הרשויות המקומיות יש לפעמים מהדורות עתיקות. המגמה היא טלהבא יהיו חספרים סותאמים יותו. אולי המואלים ימצאו כתבי יד של מהדורות חדשות שיבדקו על-ידינו בדיקה מעולה על-ידי 2 - 3 אנשים, כך שנדע שיוצאים דברים מתוקנים.

חברת-הכנסת פרטיץ אלה בדבר טני הטיעורים טקוצו - כיום אין בדעתנו להחזירם, באטר איננו רואים בכך גזלה טצריך להחזירם. אולם החזרת טני הטיעורים הללו, לא רק טים כאן מטמעות תקציבית ובכיתת ז' ו-ח' זה מהווה למעלה מ-500.000 ל"י. אבל מי קבע טים חכרה לתת טני טיעורים אלה. יש עדיין לבדוק את מידת היעילות של טני טיעורים אלה. כן איננו כודקים גליונות וגם לענין זה יטנה דריטה להוטיף טיעור פה וטם. דבר זה נמצא בבדיקה טתמדת ויכול להיות טצריך יהיה להוטיף פה וטם טיעורים. לנו יש דרישות מטלנו. כלומר לטיעורים אלה יטנה מטמעות תקציבית ופדגוגית, אף טאלה של כוחות הוראה. יש אולי עודף ב-4 - 3 מקומות בארץ. אבל במסך 3 הטנים הבאות נעמוד בפני מטבר חמור מאד. גם דבר זה יש להביא בחטבון ואיננו מתעלמים מכך.

הישיבה ננעלה בטעה 13.00.

מדינת ישראל
הכנסת

ט. ב.

פרוטוקול מס' 3/ק

מיטיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה
ביום ג', יאח בחשון תשי"ז - 23.10.56
בטעה 11.15.

נוכחים:

- חברי הוועדה:
- ט. פרטיץ - היואר
 - ר. הקטין
 - ב. צ. הראל
 - ח. מגורי-כהן
 - ד. נצר
 - א. רזיאל-נאור
 - י. רפאל
 - א. תלמי

- סוזמנים:
- מ. אבידור - המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.
 - י. טריד - המטנה לסנהל הלללי במשרד החינוך והתרבות.
 - ר. סטנר - היועצת המטפטית במשרד החינוך והתרבות.

- סדר-היום:
- א. טאלות.
 - ב. הדיון על סקירת מנהל משרד החינוך והתרבות על פתיחת הלימודים בשנת תשי"ז.

=====

היואר ט. פרטיץ: פותחת את הישיבה.

נתקבל אצלי מברק מפתח-תקוה החתום על-ידי מוחמד אחמד ג'ייסי.

(קוראת את המברק).

המברק הוא מה-28.9.56. מברק זה נתקבל אצל יוטב-ראט הכנסת והוא העבירו אלי על-מנת שנדון בו באופן דחוף. האם ידוע מטהו למשרד החינוך והתרבות בענין זה, ומה יש לענות להם?

הייתי מבקשת לטמוע פרטים על אותה סביתת מורים ומנהלים טפרצה בתל-אניב עקב אי-מסירת ספרי לימוד על-ידי העיריה לילדים שהוחאם אינם יכולים לטלם את האגרה, כידוע, אחוז גדול מאד מהמקרים הסוציאליים מטוחרר מהאגרה